

fructum esse cultus humani, per sæcula ad maturitatem perductum. Quam igitur acriter defendens, uti fructum cultus humani defendet. Ediscit porro hanc opinionem non per sæcula retinendam esse, sed cum cultu generis humani communi in dies explicatura iri. Cui tandem subsumit cognitioni ceteras scientiarum disciplinas, harum inter se perspiciens nexum atque in humanitate promovenda vim. Quovis igitur studio suam excolens humanitatem, quo nihil humani a se alienum esse putet.

10

142 J. V. SNELLMAN – F. CYGNÆUS OKTOBER 1848

HUB, Coll. 41

Broder Cygnæus!

Jag sänder Dig härhos en epistel, hvars fortskaffande jag lemnar åt Din omsorg och Ditt omdöme.

Den lurk, hvarom jag der talar, har bestämdt skrivit rapporter till S:t Petersburg till den D:o, som åtagit sig att derifrån efter förmåga dirigera sin egen båtnad och vårt lands förderf.

20

Hvad rapporterna innehålla kan jag blott gissa. Så t. ex. att ett Tidningsbolag här, i hvars åstadkommande jag icke haft någon del, är en af mig presiderad politisk klubb, i hvilken detta Kråkvinkels tjenstemän på dessa hans förespeglings icke mera våga delta. Vidare troligen rapporter om, hvad han, lurken, såsom censor strukit i Litteraturbladet – af hans dumhet, uttydt. Dertill kanske något uppsnappadt ord, emedan han här organiserat rapportörer äfven bland dagliga umgänget. Slutligen lögner, dem hans harm för honom sjelf gjort till sanningar eller han kanske af gemenhet sätter tillsamman. Ty känt är, att han ej blott är en narr, utan till raseri hämdlysten, då hans värdighet icke respekteras. Jag hjälpte honom en tid upp i anseende; men han har nu fallit åter till en plåga för hvarje samqväm och är isolerad från allt folket. Han saknar dem, emedan han saknar sin värdighets dagliga erkännande. Han vet, att han haft mig att tacka för bättre tider och tackar mig nu äfven för de onda, ehuru jag på sin höjd främjat dem blott genom att skratta åt hans löjligheter. In summa: ju eländigare allt detta Kråkvinkelskap är, desto säkrare är verkan deraf, der det vederbör,

30

40

Kan nu adressaten våga fram ett ord för att göra rapporterna misstänkliga? Då bör brevet afgå. Tror Du, att det är bortkastadt, så offra det åt lågorna. Förargligt är och blir att en sådan lus, som mannen quæstionis, och sådane lusförhållanden, som mina här, skola inverka på mitt öde. Jag har sannerligen ingen annan utväg, än att ställa mig bakom någon hökardisk.

Sänd i all händelse brevet med någon extra lägenhet – kanske med Langensköld, till hvilken jag skrivit i samma sak. Kan Du vid tillfälle gifva Walleen den öfvertygelsen, att lurken här är en allmänt beskrattad narr och att man välsignar den stund han köres hädan, så säger Du blott sanning och det kan kanske hafva sina vägar med dennas fortplantning – ehuru jag tror, att just hans, kurkens, befattning med min person, stärkt hans kredit på vederbörande håll.

50

Blott af ryktet känner jag utgången i Consistorium, sådant jag i bilagda anförer det. Sirelius lofvade underrätta mig; men har glömt

saken. Och ingen annan synes ana detta och till min nyfikenhet.

Gör upp en plan för Dina Föreläsningar med beräkning af timmarnes antal och, hvad på hvarje timma bör medhinnas. Eljest misslyckas Du – fastän ingen ann säger Dig det, och Du icke tror min utsago. Tag öfverallt litteraturen med; och kan Du anföra något om folkbildningen, om massornas sym- och antipatier, om deras religiösa tro, folkskolornas skick – N. B. icke förordningarne utan verkställigheten – kommunalväsendet på landet och åkerbrukets skick, så lär Du något nytt. Den politiska historien ensam är för vår tid utan intresse, och entusiasm för de politiska personligheterna, om den 10 mera kan väckas – bringar falsk insigt.

Tag för all del bort de första bladen i Dina historica. Du tror om publiken för litet och om Dig sjelf och oss alla litterära småheter för mycket.

Säg icke heller för någon annan, hvad Du sade mig om Din broder August. Ändan kröner verket. Han är sjelf förlåtligt betagen af sin verksamhet; men börjar finna, att han är mera skapad att gifva impuls och styra, än att lägga hand vid saken, d. ä. njuta äran utan arbetet. Meningen att regenerera landet genom dess brottslingar är en ärelystnads 20 frestelse att frisåga sig från det skenbart ringa; hvarigenom detta väl kan misslyckas. Det är möda nog, att bland tie syndare rädda en; men att af de tie göra humanitetens apostlar, dertill har ingen menskelig förmåga hunnit. Bevises genom Magisterpromotionerna. Sveaborgarne torde icke vara lämpligare ämnen än kandidaterna. – Lef Vål!

tuus Snellman,

P. S. Du ser att Brevfets yttre är misslyckadt; skrif blott Din tanke om innehåll och afsändning.

30

143 F. CYGNÆUS – J. V. SNELLMAN 17.XI 1848

HUB, JVS handskriftssamling

H:fors d. 17 Nov. 48.

Käre Broder,

Jag har dröjt att besvara Din, mig nog sent i handakomna, skrifvelse 40 vida längre än Din naturliga otålighet väl hade velat det. Jag hvarken bör eller vill såsom skäl för dröjsmålet åberopa öfvermått af sysselsättning af annat slag än correspondence på denna tid. I sådana fall som detta måste man taga sig tid och tillfälle, på bekostnad af hvad helst det än vara månne. Då jag likväl procrastinerat, har det endast skett derföre, att jag gerna velat lemna Dig underrättelse om att jag fullgjort Ditt vänliga uppdrag såsom sig vederbör. Ty värr, har det dock icke än lyckats mig tills dato. Dermed är i alla fall intet försummadt. Äfven om Lit(teraturens) torra Farbror ej skulle göra sig det onödiga besväret att anföra besvär – såsom det påstås att han hafver för afsigt – kan ju ej 50 fråga bli om afgörande i saken innan tidens fullbordan. Jag anser mig i alla fall böra öfverlemna bepröfvandet, huruvida sjelfva corpus delicti i original skall komma till sin destinationsort eller ej, åt en karl, som menar Dig och Dina sträfvanden särdeles väl, och som sjelf på ort och ställe till hands, vida bättre än jag är i tillfälle att bedöma personer och förhållanden – för ögonblicket. Ty det skulle göra mig ondt ifall jag